

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Wohl Janka.

Wohl Janka több évtizeden keresztül kiváló működést fejtett ki irodalmunkban és szép szerepet töltött be a székes főváros társadalmi és művészi életében. Most, hogy a múlt héten rövid betegség után elhunyt a szellemes író, érezzük, hogy milyen szellemi munkást veszített benne a magyar irodalom.

Wohl Janka 1846-ban született Pesten, apja sebész volt és a szabadságharcban mint honvédfőorvos szerepelt. Anyja, egy nagyműveltségű és előkelő izlésű nő, már a forradalom előtt sokat érintkezett azokkal a kiváló asszonyokkal, kik a magyar nőkérdéssel foglalkoztak.

Brunsvick Teréz és gróf Teleki Blanka vele közölték és vele beszéltek meg uttörő eszméiket. Ilyen környezetben nőtt fel Wohl Janka és nővére Stefánia. Mind a kettő már egészen fiatalon az irodalomra adta magát és Janka első verses kötetét Jókai Mór ajánlotta Arany Jánosnak. Később hugával együtt a *Divat*-ot, 1872-től fogva pedig a *Nők Munkaköre* című lapot szerkesztette, amelyet másfél év múlva a Magyar Bazár-ral egyesített.

A magyar hölgyvilág izlését és műveltségét sikerrel fejlesztette e lapokban a hugával együtt, akivel elválhatatlanok voltak az életben és az irodalomban egyaránt. Buzgó munkásságuk közben főleg a magyar irodalmi szalon megteremtése foglalkoztatta őket. Estéket, összejöveteleket rendeztek s náluk a magyar társasélet kitünőségei gyűltek össze. Arany János kedvelte őket különösen, atyai barátjuk volt és vezetőjük.

Wohl Janka volt az első nő, kit az Akadémia fordítással bizott meg. Négy nyelven írt. Lefordította magyar nyelvre Symonos »A renesszánsz« Olaszországban című könyvét és a híres »Arczképek«-et.

Nagy feltűnést keltett Liszt Ferenczről 1887-ben készült tanulmánya, melyet ő maga francia nyelven írt meg, de csakhamar lefordították angolra, németre és olaszra. Utolsó munkája »A szépség

művészele« című könyv volt, mely 1899-ben jelent meg.

A király 1897. január 21-én, érdemei elismeréséül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta neki.

WOHL JANKA †.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

27 év óta

csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

„A király mondta.“

Általános örömet keltett az egész országban a múlt esztendőben az a hír, hogy az 1900. évi XVI. törvénycikk elrendelte, hogy a földmivelők javára egy országos segélypénztárt kell csinálni. E törvény alapján a földmivelési miniszter ebben az esztendőben januárius első napján megalakította az »Országos gazdasági munkás- és cselédsegélypénztárt«.

Megemlítettük már, hogy ez a segélypénztár egy az egész országra szóló és igazán emberbaráti intézmény. Mindenki tagja lehet, aki a földmivesek sorába tartozik. Legyen az gazdasági munkás vagy cseléd és minden gazdát is, akár mennyi földje van. Mindenkit felvesznek a tagok közé, az asszonyokat és a lányokat is. A belépés is nagyon egyszerű, mert aki tag akar lenni, az bármikor jelentkezhetik a községi előjáróságnál.

Még csak alig öt hónapja annak, hogy ez a legújabb emberbaráti intézmény életbelépett és már is fényes bizonyítékát adta annak, hogy mennyire megfelel hivatásának és milyen égető szükség volt ennek a segélypénztárnak a megalakítására.

Tehát mi is a célja ennek a segélypénztárnak?

Mig ezt nem tudjuk, addig nem is érthetjük meg jótékony hatását.

Ennek az igazán emberbaráti intézménynek az a célja, hogy a földmivesembert, aki napról-napra való keresményéből vagyont nem gyűjthet, öregsége idejére megbiztosítsa a felől, hogy nem az irgalom kenyerén kell tengődnie. Vagy ha baleset éri, akkor nem fog sem maga, sem családja nyomoruságra jutni. Mert a segélypénztár tagjait vagy ezek halála esetén ezek feleségét és gyermekeit segíve, gyámolítja.

Aki tehát tagja a segélypénztárnak, az nyugodtan végezi nehéz munkáját, mert nem gyötri őt az az örökös gond, hogy mi lesz hitvesével, apró gyerekeivel, ha munkabíró karja ellankad és a kasza, kapa kiesik kezéből.

De nemcsak a gazdasági munkás fogadta örömmel az emberbaráti intézmény életbeléptetését, hanem az egész társadalom bebizonyította hozzájárulásával, hogy örömmel látja a földmivelők támogatását. Az állam évről-évre 100.000 koronát ad a segélypénztárnak. A vármegyék, városok, községek, a nagybirtokosok, a testületek, iparvállalatok és pénzintézetek szintén tömegesen járulnak alapítványaikkal a segélypénztár jövedelméhez. Alapító tagja lett a pénztárnak több főherceg, sőt maga a legelső magyar ember, ő Felsője a király is jelentékeny összeggel gyarapította annak az intézménynek

a vagyont, melynek egyedül az a hivatása, hogy segítsen a földmivesek nyomorán.

A segélypénztár szükséges voltáról legvilágosabban beszélnek a számok:

Még csak alig öt hónapja, hogy a segélypénztár hasznos működését megkezdte és már eme rövid idő alatt 128 földmives jutott abba a szomorú helyzetbe, hogy a jótéteményét kénytelen volt igénybe venni. A segélypénztár minden egyes esetben gyorsan gondoskodott a bajba jutott ember gyógykezeléséről és anyagi támogatásával módot nyújtott a szerencsétlennek arra is, hogy betegsége ideje alatt ne legyen kénytelen családjával együtt az irgalom kenyerén tengődni.

A munkaközben beállott baleset 12 földmivelőt megölt. Mind a 12 esetben a család a legnagyobb szegénységben maradt hátra. A pénztár központi igazgatósága sürgősen intézte el az özvegyek kérelmét és minden egyes esetben 400—400 koronát szolgáltatott át a nyomorban maradt családnak.

Ez lenne a segélypénztár első öt hónapjának rövid története.

A segélypénztár tehát rövid fennállása óta is már sok szerencsétlen embert mentett meg a koldusbottól és sok özvegyet mentett meg a kétségbeeséstől.

Ez az emberbaráti működés buzdította biztonnyal arra a főpásztorokat, főrendeket, nagybirtokosokat és a számtalan kulturális intézeteket, hogy olyan nagy számban csoportosuljanak a segélypénztár alapító tagjai sorába. És bizonynyal ez az oka annak is, hogy felséges királyunk is annyi jóakarattal viseltetik azon intézmény iránt, mely a föld népének istápolását és támogatását tűzte ki célul.

Néhány héttel ezelőtt gróf Keglevich Gábor igazgatósági elnök vezetése alatt dr. Fáy Gyula és Gaál Jenő igazgatókból álló küldöttség járt a királynál, hogy köszönetet mondjon a felséges Urnak azért a magas elhatározásáért, hogy az országos intézmény alapító tagjai sorába belépett.

Az elnök köszönő szavaira a király így válaszolt:

»Örömet léptem úgy is mint magyarországi nagybirtokos az Országos mezőgazdasági munkás- és cselédsegélypénztár pártolói sorába és szívemből kívánom, hogy ezen felette üdvös intézmény a társadalom hathatós támogatása és Önök gondos kezelése mellett dúsan felvirágozzék.«

Ezt mondta a legelső magyar ember, ezek voltak a felséges Ur szavai.

Véssük jól emlékezetünkbe e szavakat! Gazdagnak és szegénynek egyaránt legyen igéje ez a magas kijelentés.

Akinek Isten vagyont adott, az támogassa ezt az emberbaráti intézményt, aki pedig fél a bajtól, nyomortól, az lépjen be tagnak abba az intézménybe, melynek a szentesített törvény szerint soha sem lehet más célja, mint a nyomor enyhítése.

A magyar ifjuság tornaünnepé.

A nemzet virága, reménysége: a magyar középiskolák ifjusága országos tornaversenyt rendezett piros-pünkösd napján a fővárosban. 4000 diák mutatta be izmai aczélos erejét, ügyességét a versenyeken, melyek a két ünnepet egészen lefoglalták. — A délezerge fiúk, a székes-főváros utcáin végig vonultak festői tornajelmezben, dobpergés, trombitaszó mellett, ki a városligeti versenypályára, ahol közel százezer ember nézte lelkesedve erőmutatványukat, testi erejüket.

— A jövő hadserege! — hangzott sok ezer ajkon és jól eső örömmel néztük az ifjuságot, a nemzet jövőjének sorsának leendő intézőjét.

Az országos tornaünnepnek nagy diszt, fényt kölcsönzött a legmagyarabb királyi herceg, József főherceg és Klotild főhercegnének a megjelenése, aki a díjakat osztotta ki a győztes ifjaknak. De megjelentek az ünnepen a miniszterek, egyházi és világi főméltóságok is, jelét adván annak, hogy a magyar középiskolai ifjuságnak a testedzés terén kifejtett eme nemes versengése nem pusztán játék, hanem előkészítője annak a nagy munkának, mely a jövő évtizedekben a vállaira nehezede fog. És hogy azt a nemzeti munkát lelkesedéssel, hazafias kitartással fogják majd végezni, erre a föltetésre jogosít az, hogy a derék fiatalság nemzeti ünnepé avatta az ő tornajátékát: nem volt egyéb dala, éneke, mint a Szózat és a Hymnus.

Az első napon szabadgyakorlatokat végeztek az ifjak, majd 85 csapatba oszolva, tornáztak lovon, nyújtón, korlátlan és bakon. A hirtelen kerekedett záporral nem törődve, vígan végezték a gyakorlatokat. Az első napi verseny legszebb pontja volt a futás-verseny, melyben a szabadkai ifjak győztek.

A második napot a rudmászás és egyéb játékversenyegek foglalták le. A verseny végével *Wlassics* közoktatásügyi miniszter intézett buzdító beszédet az

ifjakhoz s Klotild főhercegné asszony kiosztotta a díjakat.

Az első győzelmi jelvényt a nemzeti színű szalaggal és rojtokkal szegélyezett fehér selyemlobogót Szabadka város derék ifjai nyerték. Öt évig tartatják meg s öt év múlva újra ki kell küzdeni a dicsőséget.

A közigazgatás egyszerűsítése.

Végre másfél évi huza-vona után testet öltött a kívánság, hogy a magyar közigazgatás egyszerűsítve legyen. Hogy mily bonyolult a mai közigazgatás, mily költséges és hosszadalmas, azt hiszem fölösleges fejtegetnem, akinek dolga volt valamely közigazgatási hivatallal, az nagyon is tapasztalhatta a közigazgatási rendszer mai formájának súlyos voltát.

Eppen ezért csak elismeréssel szólhatunk azokról az irányelvekről, amelyek Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter által a képviselőházhoz benyújtott és a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatban foglaltatnak.

Hosszu és alapos tanulmányok eredménye és nagy gyakorlati érzéknek tanúsága a törvényjavaslat, melynek intézkedéseitől a legjobb eredményeket várjuk.

A közigazgatás mai lassúságán, tekervényes utain, az ügyvitel szabálytalanságán és sokféleségén akar segíteni a javaslat, mely előhírnöke annak a nagy reformnak, melyet a »Közigazgatás államosítása« címén már oly réges-régen hangoztatnak.

Maga a törvényjavaslat öt szakaszra oszlik 44 paragrafussal. Az első szakasz a jogorvoslatokról szól, a jogorvoslatok módzatait szabályozza, főmozzanata, hogy a felelősekre minden ügyben egységes határidőt 15 napot szab meg. Második szakasz a rendőri büntető bíraskodást tárgyalja, mely arra van hivatva, hogy a közönség eddigi zaklatásának elejét vegye. Ezen szakaszban a kihágási eljárás is szabályozva van, mely eddigi végtelen hosszadalmas és szövevényes voltánál fogva nem csak a közönségnek volt terhére, de rendkívül sok idejét rabolta el a tisztviselőknek is. Harmadik szakasz szól a kihágási büntetéspénzekről. Eddig a büntetéspénzek ezerféle célra fordítottak, a minek ad-

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR
Fuchs és Schlichter BUDAPEST,
 VI., Angyalföld, Jász-utca 7.
 Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és
 szövetkezetek berendezése.
 Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE.

minisztrációja, nyilvántartása, kezelése és kiutalása tetemes költséggel és időpazarlással jár. E szakasz értelmében a kihágási ítéletek alapján befolyó büntetéspénzeknek, valamint az elkobzott s gazdátlan jószágok értékesítéséből befolyó összegeknek felerésze a községet illeti, másik felerésze pedig a pénzügyminisztérium kezelése alá tartozik. A negyedik rész a kézbesítésről szól. A sok küldöncz és kézbesítő helyett a postát alkalmazza. Az ötödik rész a minisztérium és az egyes közigazgatási hatóságok külön-külön is egymásközötti ügyvitelét szabályozza, melynek főrésze, hogy minden megyében hivatalos lapot adnak, amelyben az összes rendeletek és határozatok a közlés után nyolcz napra jogerőre emelkednek.

Ime ezek a törvényjavaslatnak rövid vonásai, hogy ha a jelen javaslat elvei a gyakorlatban tényleg megvalósíthatnak és ha szakítva a régi rendszerrel a köztisztviselők és a nagy közönség érdekeit tartják szemelőtt — ugy törvényhozá-
sunk nem végez felesleges munkát és közigazgatásunk egyszerűség, olcsóság, világosság és gyorsaság tekintetében nagy lépéssel jut előre.

M. V.

Mit csináljunk a gyerekből?

Ez a kérdés járja most a szülők ajkán, mert itt van a tanév vége, folynak már javában a vizsgák mindenfelé. Mit csináljunk a fiuból? milyen pályára adjuk?...

A tapasztalat igazolja, hogy az ember legtöbb esetben azért nem boldogul, mert pályáját nem jól választotta meg, azaz nem olyan pályát választott magának, amely tehetségének, hajlamának megfelelő. Az egyiket a szülők erőltették tudományos pályára, a másikat beteges ambíció, nagyravágyás készítette arra, hogy diplomát szerezzen és pályáján sem az egyik, sem a másik nem boldogul, holott ha képességeiknek, hajlamaiknak megfelelő pályát választanak, jóllehet, hogy az egyikből kitünő kereskedő, a másikkól ügyes mesterember válik.

A gyakorlati élet, az élet iskolája igazolja ezt, amihez még az is hozzájárul, hogy a tulversengés következtében a közepes, de különösen a gyenge tehetség nem boldogulhat és ennél fogva itt az ideje, hogy a szülők végre-valahára belássák, hogy gyermekeiknek csak olyan pályát kell választaniok, amely tehetségeiknek, hajlamaiknak megfelel.

Hány, meg hány család átka, hogy a családfő nem képességének és hajlamának megfelelő pályát választott. Hány, meg hány tehetség vesz el kárára az iparnak, kereskedelemnek, művészetnek, tudománynak azért, mert nem képezte magát és ennél fogva nem talált tehetségének megfelelő működési kört. És a szülői elfogultság mégis ugy találja, hogy csak az ur boldogulhat és gyermekeikből mindenáron urat akarnak nevelni.

Az is igaz, hogy sokan nem tudják, milyen pályát válasszanak gyermekeiknek, mert képességeiket, hajlamaikat, valamelyik pályára való rátermettségüket, nem ismerték fel.

A pályaválasztásnál tanácsot, utmutatást leginkább a tanító vagy tanár adhat. Az ismeri a gyermekben szunnyadó tehetséget és a szülőknek bizonyára mindenkor olyan tanácsesal szolgál, hogy az, csak a gyermeknek válhatik előnyére.

Csakhogy az a baj, hogy a szülők gyermekeik tehetségének az elbírálásánál nagyon is elfogultak és nemhogy tanácsot kérnének, sőt meg is neheztenek, ha valaki gyermekeik tehetségeit kétségbe meri vonni. És éppen ezért nagyon helyesen teszi minden szülő, ha gyermekeinek képességeiről mielőbb azt valami pályára szánta, előbb meggyőződik. Ez oknál fogva ne restelje a fáradságot, kérdezze meg gyermeke tanítóját, hogy az képesnek tartja-e gyermekét arra, hogy tudományos pályára készüljön. Kérjen tőle tanácsot, utbaigazítást, akkor bizonyára sokkal kevesebben lesznek a pályatévesztett egyének és sokkal kevesebben növelik az elzüllötték számát.

Ha a tanács akként szól, hogy ne taníttassa, mert a gyermeknek sem képessége, sem szorgalma, akkor menten vegye ki az iskolából még akkor is, ha az a gyermek már négy gimnáziumi osztályt végzett is és adja oda iparosnak, kereskedőnek, vagy annak, amihez a fiúnak kedve van.

A gyermek könnyei, ígéretei, meg ne tévezzék a szülőket, hamis könnyek, üres ígéret azok.

Sok szülő megbánta már, hogy tehetségtelen és hanyag gyermeke könnyeire megindult, ígéreteiben megbizott.

Hallgassanak tehát a szülők jó tanácsra, hiszen éppen azzal mozdítják elő gyermekeik jövőjét, ha minden elfogultság nélkül bírálják és bírálhatják gyermekeik tehetségeit, hajlamaikat és ahhoz mérten olyan pályát választanak gyermeküknek, amelyen haladhat, amelyen boldogulhat.

„V. H.”

Községi kézbesítő.

A Felvidékről kaptuk az alábbi cikket:

Faluhelyen tartózkodom, földmivelés a foglalkozásom és így alkalmam van a nép bajait nagyon is közlőleg megismerni. Községünk kézbesítője a körjegyző, ki ezen tisztségért évente 100 koronát kap a községtől. Persze a jegyző a pénzt zsebre vágja, a kézbesítendő darabokat pedig szétosztás végett kiadja a községi szolgának, aki ezért, meg hogy a körjegyző feleségének a konyhában segédkezik, évente ismét 200 korona bért kap a községtől.

Hogy ezen szolgál az ügydarabokat nem éppen nagy kedvvel kézbesíti, magától értetődik, mert már annyira szemfüles, hogy tudja, miképpen az ura ingyen huzza a fizetést és ebből még eszímájának megtalpalására sem ad.

Már ebből látható, mennyire érvényesül az „egyenlőség” jelszó, míg ugyanis a járásbíróóságok székhelyén a hivataloszluga a feleknek díjmentesen kézbesíti az irato-

kat, addig faluhelyeken e czimen a nép zsebéből kívándorol évente 100—300 korona, sőt megcsik itt-ott, hogy a jegyzői szolgálta még a felektől külön kis borraivalót sarcsol ki magának.

De mennyire káros, hogy a kézbesítés a körjegyzőkre van bízva!

Az bizonyításra nem szorul, hogy sok községi jegyző valóságos ostora a népnek. A nép pedig hol keressen igazságot? — bizony a főszolgabíró a jegyző elleni panaszt jegyzőkönyvbe nem foglalja, ügyvédek ismét, kik, amennyire készek minden csekélységért a falusi népet perelni, — midőn a nép hozzájuk fordul, hogy körjegyzője ellen neki panaszt megírjon, egyszerűen elutasítják az embereket, mert különben a körjegyző hozzájuk többé klienseket nem küldene.

De mindezek megváltoznak legközelebb a közigazgatás egyszerűsítésével és ezeknek a sérelmes állapotoknak vége szakad.

Megrendelés-gyűjtés.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter kiadta a megrendelés gyűjtéséről szóló új törvény végrehajtó rendeletét, amely szerint a törvény ez év július elsején lép életbe.

A rendelet szerint a kereskedő vagy iparos lakóhelyén kívül levő más oly község területén, melyen csakis megrendelés gyűjtése végett bár huzamos ideig tartózkodik, a törvény korlátozása alá esik. Ugyanaz áll megbizottjáról, ügynökről, még ha a kereskedő vagy iparos lakóhelyén kívül levő helyen állandóan letelepedett helyi ügynökről van is szó, ugyszintén a vásárlátogatókra nézve a vásár helyéről, valamint azokról a helyekről, ahol vándor- és mintaraktár van. A megrendelés gyűjtése a kereskedő vagy iparos lakóhelyén kívül csak oly iparosoknál vagy kereskedőknél lévén megengedve, kik üzletkörükben az illető áru eladásával vagy fölhasználásával foglalkoznak: az áru alatt nemcsak az értendő, amely eredeti vagy földolgozott állapotban az üzlet tulajdonképpeni tárgya, hanem az is, amely az illető üzletben csak mint segédeszköz, irodai, bolti vagy raktári berendezés szerepel (kereskedelmi könyv, szelvény, pénztár, írógép, mérleg stb.) Megrendelés gyűjtése végett fölkereshető az a földbirtokos is, aki gazdasága körében ipari vagy gyári vállalatot folytat (malom, szeszgyár, keményítőgyár, sajt-vajkészítő telep stb.), a mennyiben a megrendelés az illető ipari vagy gyári vállalat körében eladható vagy fölhasználható árua vonatkozik. Kivételt enged a miniszter a házi iparcikkekre, de csak azzal a föltétellel, ha a megrendelést gyűjtő a czikk háziipari jellegét helyhatósági bizonyítvánnyal igazolja; a műszerekre és tudományos eszközökre, a varrógépekre, a nagyobb gazdasági

gépekre és a villámos erő átviteli és általános világitó- és telefon-berendezésekre. A törvény 2. §-ában kivétel tétetvén az irodalmi és művészeti termékekre, ezek megrendelése csak annyiban van korlátozva, a mennyiben az 1848. évi XVIII. t.-cz. 45. §-a értelmében az ugynevezett házaló vagy zugkönyvárulók az illető hatóság rendőri felügyelete alatt állanak, amely e felügyeleti hatáskörben megfelelő korlátozást is tehet. Ezt nem tekintve tehát, az irodalmi és művészeti termékek megrendelésének gyűjtése teljesen szabad s minthogy e törvényes kivétel a közműveltség terjesztése érdekében történt, az iparhatóságok tartózkodjanak még attól is, hogy az irodalmi és művészeti termékek fogalmát szorososan magyarázzák. Nem veendő ki nevezetesen e fogalom alól a művészeti termékek iparilag előállított utánzatai (metsetek, színnyomatok) sem. A rendelet szerint a kihágási ügyeket soron kívül kell tárgyalni.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

A szövetkezetek vezetőiről s tagjairól.

Minden szövetkezet boldogulása attól függ, hogy jó kezekben van-e a vezetés. Ha nincs, aki a szövetkezet gyeplőit erős marokkal fogja, jobb, ha bele se kezdünk a munkába, mert egy elbukott szövetkezet nemcsak a tagokat károsítja meg, hanem messze vidéken magát az eszmét is kompromittálja. Ahol egy szövetkezet megbukott, azon vidéken hiába törekszik bárki is arra, hogy újat alapítson.

Azok, akik komoly szándékkal elhatározzák, hogy létrehozzák a szövetkezetet, tartsák erkölcsi és hazafias kötelességüknek, hogy az elvállalt feladatot meg is oldják. Ha időközben rá jönnének arra, hogy erre nem képesek, jobb, ha visszalépnek s másoknak engedik át a vezetést, mintha, a dekorum kedvéért, gyöngye kézzel tovább vezetik a szövetkezet hajóját. Más rátermett ember hijján pedig czélszerűbb a szövetkezetet fölösztatni, oly időben, mikor az még erkölcsi és anyagi kár nélkül megtehető.

Megszivlelendő tanácsok ezek egy már megalakult szövetkezetnek. Legtöbb nemes és jóra való intézmény bukását a kevésbé reátermett vezetők mulasztásai idézték elő, így van ez a szövetkezeteknél is. Egy másik hasonló aranyszabály az, hogy a szövetkezetek előnyét más mint tag ne élvezhesse. Miért? Erre a kérdésre könnyű felelni.

Ugyanis a törvény értelmében a szövetkezet célja az, hogy tagjainak gazdasági érdekeit előmozdítsa. Önként folyik ebből, hogy a szövetkezetnek mások, mint tagok érdekeit előmozdítania nem is szabad, ennek daczára a legtöbb helyen azt látjuk, hogy pl. a fogyasztási szövetkezetek boltjában mindenki vásárolhat, hitelszövetkezeteknél kölcsönt mindenki kaphat.

Polgártársak! Lépjetek be a gazdasági munkássegítő pénztárba! Belépési szándékokat adjátok tudtul mielőbb az előljáróságnak, hogy a központi igazgatóságnál bejelentsenek.

Elteltekintve attól, hogy erős fegyvert adunk ezzel a szövetkezetek ellenségeinek kezébe, továbbá, hogy elveszít a szövetkezet az 1880. évi LX. t.-cikkben biztosított adókedvezményt, nem helyesellhetjük ezen eljárást azért sem, mivel ellentétben áll a szövetkezeti eszmével. A tagoknak érezniök kell, hogy csakis szövetkezés által érhetnek el kedvezményeket. De igazságosnak sem mondható ez az eljárás, mert a tagok vagyonuk egy részét kockáztatják azért, hogy másoknak, akik ezen anyagi felelősség alól kibujnak, ugyanoly előnyöket biztosítsanak, mint amilyeneket maguk is élveznek. Azt az ellenvetést szokták erre tenni, hogy ha az alapszabályok idevágó részei szigorúan betartatnak, a szövetkezet nem csinál elég forgalmat s így a szövetkezet csak tengődik. Erre más felelet nincs, minthogy addig meg se alakuljon egy szövetkezet, míg tagjainak száma s üzletrészeinek értéke nem biztosítja számára a felmaradást.

A szövetkezet fogalma magában véve is előnyt jelent. Ennek az előnynek a kivívása bizonyos áldozatokhoz van kötve. Miért részesítsünk tehát előnyben az olyanokat, akik nem áldoztak semmit a szövetkezet érdekében. Ezt annyival is inkább jó figyelembe venni a szövetkezeti embereknek, mert ezáltal rá szoríthatják az olyanokat is szövetkezetbe való belépésre, kik ettől idegenkednek. Kell, hogy áthasson mindenkit a szövetkezés utáni vágy, így segíthetünk csak sok ezer bajunkon.

A porosz központi szövetkezeti pénztár. Az 1899—1900. üzletév, az ötödik üzletéve a központi pénztárnak. Az év végével kiadott jelentése szerint kötelekékbe tartozott: 50 egyesülete és köteléki pénztára bejegyzett gazdasági és ipari szövetkezeteknek, 4 egyes tartományok által felállított intézet, 221 nyilvános takarékpénztár és 70 magánszemély és cég. Közvetlen összeköttetésben állott 7454 szövetkezettel, melyek tagjainak száma 750.600 volt. A központi pénztár a kötelekékbe tartozó központok részére szükséges összegeket folyó-számla-hitel és leszámítolás útján bocsátotta rendelkezésükre. A szövetkezetileg szervezett központok részére a lefolyt üzletévben 26,606.000 márkát folyó-számla-hitelként és 12,539.900 márkát leszámítolás útján. Ehhez hozzáadandó még az ingatlanra s egyéb külön biztosíték mellett nyújtott hitelek és pedig 910.900 márká folyószámlán és 2,574.200 márká leszámítolás útján. A nem szövetkezetileg szervezett központok 3,705.600 márká, folyó-számla és 10,540.000 márká leszámítolási hitelben részesültek. Összesen tehát 56,879.600 márkát bocsátott a kötelekékbe tartozó intézetek rendelkezésére. A központi pénztár évi összforgalma a lefolyt üzletévben 3.361,378.343'42 márkát tett ki. Ebből a főbb tételek: pénztári forgalom 1.251,494.381'06 márká, váltóforgalom 164,225.497'69 márká; folyószámla-forgalom 429,312.659'68 márkabetét- és cheque-forgalom 206,125.672'65 márká.

A francia fogyasztási szövetkezetek statisztikája. A francia kereskedelemügyi minisztérium éppen most tette közhírré a francia fogyasztási szövetkezetek következő statisztikáját: 1900. július hó 1-én 1463 ily szövetkezet állott fenn Franciaországban,

közte csupán 641 sütő-szövetkezet. Ezen 1463 szövetkezet közül az enyéknél csak 939 adta meg a tagjainak számát, mely 374.731-re rugott. Az összes francia tagok szövetség tagjainak száma 475.000-re lesz becsülve. (Németországban egyedül a fogyasztási szövetkezetek egyesülete 469.000 taggal bír.) Ha egy tagra átlag 4 fejből álló családot számítunk, ugy a francia fogyasztási szövetkezetek Franciaország népének 20-ad részét foglalják magukban.

A bécsi kivégzés. A törvényszéki épületnek ugynevezett akasztófa-udvarán mult szerdán reggel hat órakor hajtották végre a halálos ítéletet Vanyek Istvánon, a többszörös gyilkoson, aki gyilkossága elkövetésétől egészen addig a pillanatig, amíg az emberi igazságszolgáltatás elégtelt szerzett, a legelvetemedettebb embernek mutatkozott. Romlott lelkének mutatta magát élete utolsó percéig és a megbánásnak semmiféle nyoma sem látszott rajta. Ami őt az emberek részéről jól megérdemelt sorsába kíséri, abban vajmi kevés a részvét és a szánalom, de annál több az elszörnyűködés.

A gonosztevőre a halálos ítélet kihirdetése semmi hatást sem tett, s egészen nyugodtan aludt az utolsó éjszaka is, éjjelután, keddfelel órakor fölkereste czellájában a pap, aki az őrtől megkérdezte: «alszik-e a bűnös ember?» Az őt helyett maga az időközben fölébredt gonosztevő felelt:

— Alszom bizony, sőt nagyon jól alszom, és mindjárt tovább alszom.

A másik oldalára fordult, a pappal nem is beszélt, nem akart róla tudni. Ötödfel óra felé a pap újra megpróbálta, hogy a lelkére beszéljen, de nem győnt meg, csak azt felelte:

— A magam lelkiismeretén könnyitsek, hogy másokét megnehezítem?

Ezután elfordult a paptól, jóízűen elszítt még egy cigarettát és reggel hét órakor, amikor bementek érte, hogy az utolsó utra szólítsák, egykedvűen ezt mondta:

— No gyerünk!

Mosolyogva ment az örök előtt; kemény léptekkel haladt végig a lépcsőn, az udvaron, a pribékek segítsége nélkül odaállt a bitófához és odatartotta a nyakát a hóhérnak. A kivégzés egy perczig tartott, de a kivégzett ember szív működése nagyon sokáig — tizennégy perczig — tartott. A kivégzés után a pap rövid beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy Vanyek nem mint megtért bűnös, hanem mint nem bűnbánó gyilkos halt meg, de felszólította a jelenlevőket, hogy mégis mondjanak el érette egy *Miatyánk*-ot.

A véletlen különös játéka is beleszólt a kivégzésbe. A hóhér ugyanis egy *Lang* nevű óriás termetű és erejű ember, aki egy ideig alelnöke volt egy bécsi atletikai klubnak és kávéháza is volt. Vanyek eljárt ebbe a kávéházba, ahol összebarátkozott a gazdával és tegező-pajtása lett. Egyszer összeveszett a két barát és Vanyek fenyegetőzve azt kiáltotta *Lang*-nak:

— Megállj, találkozzunk mi még a törvénzséken!

A jóslás beteljesedett. Ma találkoztak, mert *Lang* volt a hóhéra.

A csavargó. Az István-téren történt egy nap kora reggelén. Egy hajléktalan, vén csavargó álmosan ödöngött a bódék körül. Azon töprenkedett, hogy miképpen tehetne szert jó szállásra. A tolonczházra gondolt, amelynek hálótermében már annyi szépet álmódott. Ebben a mostoha világban azonban már oda is nehéz bekerülni. A szegény flótásokat csak három-négy napra internálják a tolonczházba, de a protekziósok akár két hónapig is élősködhetnek a rendőrség kenyéréen. Mindegy, meg kell próbálni. Fölrugta a legelső gyümölcsös-kosarat, mely a lába elé került. A kofa éktelen lármát csapott, s addig jajgatott, amíg végre rendőr érkezett. A csavargó bekerült a kapitányságra.

— Három napi elzárásra ítélem, — mondta ki a szenteneziát a rendőrtisztviselő, miután meghallgatta a panaszos felet.

— Fölebbezek súlyosbitásért, — szólt méltatlankodva a csavargó.

— Nem lehet.

— De, boesánatot kérek, ön még fiatal, talán nem ismer. Jegyezze meg, hogy a báró ur harmincz napra szokott elítélni.

— Ne beszéljen annyit!

— Mit, hogy én ne beszéljek? Maga elfelejti, hogy az egész rendőrség mi belölünk él. Ha mi nem volnánk, maguk sem volnának.

— Hallgasson!

— Utoljára kérdem, ad-e harmincz napot?

— Nem adok.

— Hát fogadjunk, hogy ad.

— No, azt szeretném látni.

— Hivja be a kapitány urat is, meg a többi tisztviselőt is.

Mulattatta a rendőrtisztet a vén csavargó beszéde s eleget tett kívánságának. — Amikor már együtt volt az egész kapitányság, a semmiházi lassin, megnyomva minden szót, ezt mondta:

— Szép kis társaság! Ilyen még Illván sines!

Elérte ezélját, mert a kapitány a rendőrség megsértéseért nem is harmincz, hanem hatvan napra ítélte.

Árpád-ünnep. A szegedi szombatos-társaság mozgalmat indított a honfoglaló Árpád emlékének méltó megünneplése ezéljából, mely mindegyre nagyobb arányokat ölt s előreláthatólag az augusztus hó 4-ére kitűzött ünnepen az ország minden részéből akadnak résztvevők. Ha Budapestről kétszáznál több résztvevő akad, úgy külön vonat fog indulni a fővárosból Kistelekre, ahonnan az ezredévi Árpád-emlék másfél óra alatt gyalog is megközelíthető. — Az ünnepély rendezősége élén *Terestsényi Gyula* szegedi vámmellenőr és *Beck István* városi jegyző állanak.

Párbaj a Kossuth-nóta miatt. Mármaros-Szigeten, az Otthon-kávéházban az egyik asztalnál 8—9 közöshadseregbeli tiszt, a másiknál hat ezivil-uriamber mulatott. A ezivilek a ezigánnyal a Kossuth-nótát huzatták, mire a tisztok tiltakozni kezdtek, mert a nóta — ugymond — az uralkodóház ellen irányul. Erre a társaság egyik tagja megjegyezte, hogy az uralkodó-család a magyar emberrel szemben nem szorul semmiféle védelemre. A ezigány ezenközben, miután az egyik tiszt azzal fenyegette, hogy «meghalsz», abbahagyta a nótát és elment. Egy előkerített hegedűn a társaság egyik tagja zendített rá ekkor a Kossuth-nótára, mire az egyik tiszt felpattant s kikapta a hegedűlő kezéből a hangszert. A társaság egyik tagja erre azonnal párbajra hívott két tisztet, kik megnevezték segédeiket.

Nagy idők tanuja. Kishegyesen meghalt *Cziráky József*, Bács-Bodrog vármegye bizottsági tagja, 48-as honvéd, Kishegyes nyugalmazott jegyzője hatvankilenc éves korában. Május 25-én temették el a kishegyesi családi sírboltba.

Hamisított postautalványok. A pozsonyi és bécsi postaigazgatóságot furfangos módon csapta be egy német szélhámos, aki a pozsonyi kórház-utczában, *Schwarz Adélnál* vett ki lakást. *Sigmund József* nek mondta magát s azt állította, hogy a rainbachi redő-gyár képviselője. Tiz korona foglalat adott s azt mondta, hogy pár nap múlva foglalja el a lakást. Másnap két utalványt hozott a posta a részére, összesen 1985 koronáról szólót, amelyet nevében *Schwarz Adél* fel is vett s másnap tőle átvette az állítólagos *Sigmund József* s azzal eltűnt Pozsonyból. A bécsi és pozsonyi postahivatal közti leszámolásnál aztán rájöttek, hogy mindkét utalvány hamisított és *Sigmundnak* a bécsi postán kellett egy büntársának lennie, aki a hamis utalványokat a postaszákba csempészte. A furfangos család ügyében erélyesen folytatják a nyomozást.

A resiczai sztrájk. A resiczai bányász-sztrájk-mozgalom újra megindult. Az ellenőrzés új rendszere nagy elkeseredést szült a munkások között. A hidászati osztálynak négyszáz munkása félbeszakította a munkát. A sztrájkoló munkások elhatározták, hogy az új rendszert csak az esetben fogadják el, ha a munkaidőt tiz órában állapítják meg. A sztrájk mindig nagyobb mérveket ölt. Már két-

■ Mezőgazdák figyelmébe! ■

Elismert kitűnő hazai gyártmány!
1600 gözcséplőkészlet üzemben!

CZIM:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT,
BUDAPESTEN,
KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek ≡

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.
MAGÁNJÁRÓK
(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni,
készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyék kívánatra díjmentesen küldetk.

ezer munkás hagyta abba a munkát: megkétszereződött a sztrájkolók száma. Az olvasztók kivételével az összes gyárak szünetelnek. A gépek szünetelése miatt nincs villanyvilágítás. — A munkások nyugodtan viselkednek. Hétfőn gyűlést tartanak a Józsaligetben.

Egyetem Kassán. Kassa város utóbbi közgyűlésén Takács Menyhért, a premontrei kanonok-rend prépost-prelátusa hosszabb beszédben azt indítványozta, hogy a város tegyen lépéseket a harmadik egyetemnek Kassán való felállítására érdekében. — A közgyűlés elfogadta az indítványt és elhatározta, hogy emlékiratot terjeszt föl a kormányhoz.

Margit-köruti elemi iskola tantermében. — Királyi Pál, a nagy emberbarát és kitűnő hazafi jellemképének és elévülhetetlen érdemei méltatása után 40 tanulónak, a magyar nyelvben tanusított kiváló előhaladásáért Zichy Jenő gróf elnök aláírásával és Királyi Pál arcképével ellátott emléksorok kíséretében, hazafias buzdításul jutalomkönyvet osztottak ki.

Népszámlálás Olaszországban. Olaszországban most tartották meg a népszámlálást. Az ország lakossága 32.449.754 lélek. Tíz év alatt 4 millióval szaporodtak az olaszok.

Buda a múlt század elején. Hogy Buda, mely mint valami történelmi emlék fekszik a Duna jobb partján, melynek esőndes utcáin valami történelmi hangulat uralkodik, milyen volt a múlt század elején, számokkal magyarázza meg dr. Thirring Gusztán, a fővárosi statisztikai hivatal aligazgatója a Statisztikai Havi Füzetek márciusi számában. Levéltári okmányok alapján kimutatja, hogy Budán az 1812. és 1819. évek közt (Obuda nélkül) háromezer ház volt. Hogy az építő tevékenység akkor majdnem semmi volt, kitűnik abból, hogy hat év alatt a házak száma mindössze csak nyolcezzel gyarapodott. A házak nagyon kicsinyek voltak, mert átlag csak két család lakott egy házban, sőt Tabánban másfél család. Lakó is átlag csak nyolc jutott egy házra Buda népessége ez

ÜRES ÁM!

Halálos játék. Kiszepsten borzasztó halállal mult ki pünkösöd másodnapján Hazai Mihály ottani kereskedő nyolcz éves fiaeskája. A gyermek kis pajtásai-val fogócskát játszott s amint a villamos-sineken keresztül akart futni, egy arra robogó villamoskoesi elkapta s a boldogtalan gyermeket kettészelte. A kalauz ellen megindították a vizsgálatot.

Mocsonyi Jenő halála. A hazai románság vezető-embereinek egyike, Mocsonyi Jenő, ötvenhét éves korában Fényben (Torontálmegye) meghalt. Ocsese Mocsonyi Sándornak, akivel együtt részt vett a románság mozgalmaiban és mindig a mérsékelt elemnek volt erős képviselője. A román tulzó-politikusok nem értették meg és csak úgy haragudtak rá, mint a magyarokra. Törekvése az ellentétek ki-egyenlítése volt. Halála széles körben fog részvétet kelteni.

Királyi Pál emlékezete. Az Országos Magyar Iskola-Egyesület Királyi Pál emlékezetére hazafias ünnepet rendezett pünkösöd másodnapján délután a

időben 22—23.000 lélekszám volt. Obudán (Ujlak nélkül) valamivel több mint hatezer ember lakott. Az értekezés tárgyalja aztán ennek a lakósságnak elosztását nem, társadalmi osztály, kor és családi állapot szerint. Érdekes, hogy a női férfiak száma a század elején majdnem negyedrésszel nagyobb volt a jelenlegi arányszámnál. Hitfelekezet tekintetében Buda majdnem tiszta katolikus volt míg O-Budán az izraeliták száma negyvennégy százalékot tett.

Bur parancsnok Budapesten. Junius 6-án Budapestre érkezik a burók legvitézesebb hadvezérének, De Wett Keresztélynek unokaöcsese, De Wett Péter. A huszonnégy esztendőszabadsághős igen érdekes ember. Magas, szikár alak, tömött fekete bajusza és szakálla van. Beszél angolul, hollandusul francziául és németül. Rendkívül tüzes szónok. Már tizenkilenc éves korában fegyvert fogott hazája védelmére. A mostani bur-angol háboruban is vitézül harczolt nagybátyja oldalán. Husz éves korában beválasztották a népképviselőbe, ahol egyike volt a legjobb szónokoknak. Elkiséri Budapestre Reibnitz báró, a nemzetközi burbizottság elnöke is.

VESZEDELMES HELYZET.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Jó tanácsok gazdáknak.

Benne van a gazda a legnagyobb munkaidőben. A nyár első hónapja, a június beköszöntött: kint a mezőn, a réten tölti a földmivelő-ember a hosszú, meleg napokat, Isten után ápolva, gondozva terményeit, hogy a mikor jön az aratás, legyen a mivel megteljük a szérű, a kamara. — Dolgozzál is én édes gazda-népem, tegyél csak éjjelt nappallá, ez az idő az, a június, amikor megesendül a kasza

és vágja rendre, egy hosszú esztendei munkád eredményét. A kapás-földek, kukoriceza, répa, burgonya, kapálásra vár, ezt most megtenni a legfontosabb és legsürgősebb feladat s egyuttal a töltögetés is. Az igás jószág, így közvetlen aratás előtt egy kis pihenőt szokott tartani. Kell is, hogy pihentessük őket a tavaszi nagy munkák után, hogy az aratás, a hordás idejére rendbe jöjjenek. De azért nem szükséges henyéltetni; ott

vannak az ugar-földek; a lassu, szép szántásra elég idő van most, arra foghatjuk őket. — Ami szénánk van kint, annak a behordásával is jó lesz sietnünk, nehogy később minden munka a nyakunkba szakadjon. — Házi-népünk a kert-, a gyümölcsösben találhat munkát. Ott a gyomlálás, kapálás, öntözgetés, itt pedig a tisztogatás, eseresznye-, meggy-szedés, megymás ad elég munkát. Egyszóval hervernie senkinek sem szabad. Ennek a lapnak minden számában talál az okulni vágyó gazda magának való cikkekcskét, vasárnap délutánonként jó lesz, ha elolvassa: hogyan megy legjobban a kapálás, a gyomlálás; a zöld-takarmányok etetésénél mire vigyázzon, a baromfiak körül mit tegyen, tücsök-bogár ellen hogy védekezzen, mit csináljon. — Tanulhat belőlük, aki akar. — Mert manapság nem elég csak az, hogy no bevetjük a földet, majd felnöveszti az Isten, megöntözi langy esővel a vetést, oszt' jól van; — a mai gazdának bizony tudnia is kell, miként lehet jót és többet termelni. — És számítania kell tudni, az időt meg jól beosztani.

Ami teendőt már elsoroltam, azokon kívül mond-

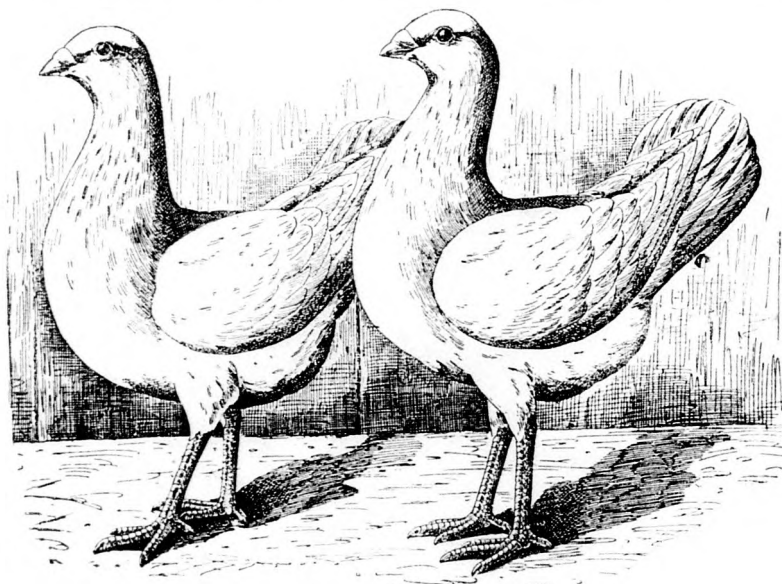
juk: a szőlőben a zöldojtást folytathatjuk, és permetezünk már másodizben is a peronoszpóra ellen. A jószágot — mind, valamennyit — zöld takarmányra fogjuk; a méhesben a rajokra ügyeljünk, mert most rajzanak legjobban a méhek, az ákác és hársfa virágzásakor. Beosztjuk az időt úgy, ahogy legjobbnak látjuk; itt is teszünk valamit, ott is, okkal-móddal, de úgy, nehogy elmaradjon valami, mert azt később százszoros kárral érezzük meg. *Ágh Endre.*

A tyukgalamb.

— Képpel. —

A máltai vagy más néven tyukgalamb szaporaságánál, jó és sok husánál fogva mint haszongalamb

tenyésztésre bárkinek ajánlható. Mint a mellékelt kép is mutatja, igen erős testalkotású, egészen gömbölyded alakja van s sokban hasonlít egy kisebbfajta tyukhoz. Legtöbbször fehér színben fordul elő, de feketén vagy vörösen jelzett is igen gyakori. Dacára nehézkes alakjának jó repülő, de azért ritkán hagyja el a ház tájékát vagy a majorudvart. Igen élénk természetű vidám galamb. Egyike

A tyukgalamb.

a legkitünőbb költőknek és nevelőknek. Rendkívül nagy és husos fiai vannak, miért is mint husgalamb nagyon kifizeti magát a tenyésztése. Egy jól kifejlesztett máltai galamb elérhet 700 grammnyi súlyt is.

A csalamádé besavanyítása.

A csalamádé besavanyítás által télire is könnyen eltehető, a mi nem kis fontosságú dolog, kivált a gyengébb szénatermő vidékekre nézve.

A csalamádé legjobb és legolesőbb besavanyítási módja a következő: Keressünk ki az udvarban olyan helyet, mely sem a talaj-, sem az összefutó esőviznek nincs nagyon kitéve, de az istállótól sem esik messze. Ha az alkalmas hely megvan, egy, a csalamádénak való gödör ásása az első teendő. — Ez prizma-alaku legyen, mélysége mintegy két méter, a feneke szélessége $2\frac{1}{2}$ méter, a felső világa pedig 3 méter, jó bőven. A gödör hossza a besavanyítandó mennyiségtől függ; 1000 métermázsányi csalamádéhoz, a fentebbi méretek mellett, mintegy 13 méter hosszúságú gödör szükséges.

A besavanyítás körüli eljárás a következő:

Könnyebb és szabályosabb munka kedvéért a levágott zöld esalamádét 10–15 kilós kévékbe kötjük össze s a gödör hosszában jó szorosan egymás mellé rakjuk be. 3–4 réteget képezve, keresztben rakjuk a réteget, amelyre ismét hosszában. Amint a gödör felszínéig jutottunk, folytassuk a rakást azután is, míg csak negyedfél méternyi magasságot el nem értünk a földszint felett. Ekkor éles kasza, vagy sarló segélyével megtisztítjuk a földfeletti oldalrészeket, a törmeléket a tetőre hányjuk s a rakomány tetejét beföldjük földdel, 60 centiméternyi vastagon. Ez meglévén, a munkát félbeszakítjuk s megvárjuk, míg a földfeletti rész 1–1½ méternyre süllyed, leülepszik, ami úgy két nap múlva be szokott következni.

Most az oldalokat is beföldjük 60 cm. vastagságú földréteggel, mire munkánk be van fejezve. Ezután csak arra legyen gondunk, hogy a takaróban netán mutatkozó repedéseket, horpadásokat gondosan betömjük.

A bevermelt esalamádé mintegy három hónap múlva megérik és etethető lesz.

A savanyított esalamádét a szarvasmarha nagyon szereti s igás- vagy hízó-ökröknek egyaránt jó takarmány s lehet belőle nagy tömegeket fel-etetni.

Ami a besavanyításra szánt esalamádé levágási idejét illeti: legjobb azt olyankor végrehajtani, midőn a tengeri virágzásban van. A gyengén levágott esalamádé tömegre nézve is kevesebbet ad, azonkívül a kiejedés után rendszeren kellemetlen, dohányhoz hasonló szagot vesz fel. Az elvénült esalamádé besavanyítása pedig azért hátrányos, mert ez meg fás, nehezen emészthető takarmányt szolgáltat.

Vegyések.

A tej szellőztetése. Akárhány helyen nem ügyelnek arra, hogy a kifejt tejet mielőbb ki kell vinni az istállóból. A eseléd rendszeren a fejés után mindenfelét tesz-vesz, időzik az istállóban és a tej ott álldogál a fejkében, magában veszi az istálló szagát, minek következtében az ize is kellemetlenné válik. A tej a levegő iránt igen érzékeny, tapasztalhatjuk azt azokban a pinczékben, kamrákban, hol tejet tartunk, ha azok levegője nem tiszta. A dohos pinczében a tej is megdohosodik; az olyan kamrában pedig, melyben valami erős szagú dolgok vannak, a tej azok iránt is igen fogékony. Tiszta, friss levegő kell a tejnek, hogy minden idegen szagtól, íztől ment maradjon és hamar meg ne savanyodjék. Ennélfogva különösen arra ügyeljünk, hogy a fejés után a tejet az istállóból azonnal kivigyük és tiszta levegőjű helyiségben tartsuk, de előbb a szabad levegőn hűtsük le.

MULATTATÓ.

Erzsébet királyné életéből.

A vén koldus.

Egy délelőtt a haraszi erdőben járt a Felső Asszony, hol egy tőpörödött vén koldussal találkozott, aki »kisasszonykának« szólítva királynénkat, alamizsnáért könyörgött.

A királyné rendszeren nem szokott magánál pénzt hordani, s így nem volt nála akkor sem. Hiába esítgatta az öreget, hogy várjon csak, majd visszajövet ad neki alamizsnát, — ez csak tovább kérte. A királyné megsajnálta a szegény koldust s az ép arra menő erdőortól kért kölcsön egy forintot, mit odaadott a szegény ember kalapjába. A jó öreg alig akarta elfogadni a forintot, mert ugymond, »Nincs egy krajezárom sem, nem tudok visszaadni belőle«, de midőn látta, hogy nincs reá szüksége, áldotta a »kisasszonykát«, ki oly hamar elsietett, hogy még kezét sem esókolhatta meg.

A haraszi erdőben máskor egy öreg emberrel találkozott, aki hátán nagy köteg fát cipelt. Az aggastyán köszönni akart, és amikor a kalapját megbillentette, az véletlenül leesett a földre. Nem tudott utána hajolni, hát egész alázatosan megkérte az előtte ismeretlen urí asszonyt, hogy segítsen a baján. A királyné mosolygott és felemelte a zsiros kalapot.

A parasztleányka és a vándorló-legény.

Egy másik alkalommal sétája közben az isaszeghi úton hét-nyolcz éves parasztleányka jött vele szemben kis bögrével a kezében. A gyermek nagyon elbámulta, hogy a cserépesupor összetört. Természetesen zokogni kezdett, mire a királyné hozzáment, vigasztalta, majd mikor szülei is előjöttek, pénzt adott nekik, hogy ezen új esuprot vegyenek a megvigasztalódott leánynak.

Egyszer a királyné sétára indult. Utjában az egyik terebélyes fa alatt a hűs árnyékban, rongyos vándorló-legény aludta délutáni álmát. Feje alatt kis batyuja, keze a mellén összefonva, kalapja pedig a feje mellett; látszott, hogy alvás közben esuszott le arczáról.

A királyné észreveszi. Nemes lelkében felvillan egy eszme, odafordul a kísértő udvarhölgyhöz:

— Örömet akarnék ennek a szegény embernek szerezni. Van a grófnőnél pénz?

Udvarhölgye kivesz a tárczából öt darab ezüst forintost.

S a következő perczben Magyarország királynéja... óvatosan a vándor mellé lép s lehajol, hogy az ezüst forintost a zsiros, rongyos kalapba tegye...

Aztán szintén olyan óvatosan visszalép s pár lépésre távoznak. Ekkor a királynénak eszébe jut, hogy azt az öt esillogó ezüst forintot könnyű meglátni akárkinek s könnyű elvinni is!

Visszamentek tehát s a királyné még egy papirforintost is kér a grófnőtől. Abba szépen begöngyölteti az öt ezüst forintost, leteszi a vándor mellé s a kalappal leborítja...

Igy... most már tökéletes a jótékonyág müve.

Megindulnak s mosolyogva még egyszer visszanez s magasztos szép lelkében végtelen gyönyört érez.

... A vándor pedig fölébredve, babonás félelemmel s mégis féktelen örömmel konstatálja, hogy álmában tündér járt körülötte.

... Az! Tündér! Magyarország koronás tündére!

Igy élnek a szép tettek örökös meséi a nép ajkán Gödöllő vidékén és ezek tovább tartanak a nép szívében, mint a márványkő- emlékek.

KIS-SZÉKELY PUSZTULÁSA.

— REGÉNY. — (23. Folytatás.)

Írta: **Péterfi Tamás.**

És egy nagy szárikás alak valóban megjelent a padláson a hágesó előtt.

Eszter ezélt. A fegyver roppant és a szárika hosszu lombja szakadozva hullott szét a közepén, de az alak tovább látszott mozogni. Eszter másodszor is rálőtt a fejéhez ezélozva, mire a fekete lomobó összeesett a hágesó felső végénél.

— Eljen a székely virtus! — kiáltott le esengő hangon Flóra a padlásról.

— Ott vagy Flóram? . . .

— Csak én vagyok itt, nehogy meglőjj! — figyelmeztette az oláh biró lánya óvatosságból, s a fejét se merte a nyílás felé dugni.

— Hát akit meglőttem? . . .

— Az nem élő személy, hanem a Tódor lombes szárikája, meg az elnyűtt sapkája volt egy rudon lenyujtva. Jöhetek már le?

— Te igen . . .

— Nehogy meglőjj! — kérte újból a „flore mundra“. Derék leány vagy. Most nem csodálkozom, ha a bátyád is tőled tanult székely virtust! — És félve dugta fejét a lejárati nyílás elé.

— Talán azt hitted, hogy félek? — kérdezte Eszter a hágesón fölfelé haladva és a karabin a kezében volt.

— Csupán próbára akartalak tenni édesem, de jól tudsz löni! — folytató a hágesón leinduló Flóra s fölemelte az előtte heverő szárikát.

— Nézd Eszter! a szárika közepe csupa lyuk. Keresztül lőttem.

— Hol van Izra?

— Valahol vágat Kolozsvár felé.

— Ki küldötte?

— Tódort helyettesíti a szerencsétlen esámpást, mert elfogták az oláhok a faluban. A leveleket én vettem el tőle, hogy Izra vigye Kolozsvárra.

— Te újra tréfálsz, Flóra.

— Miért gondolod?

— Honnan van lova Izranak?

— Kerített bátorságával. Tőled tanulta a székely virtust. Elment a Hárhulla Péter óljába. Kivezette a Bárdy fakó paripáját, melyet Tódornak adott volt, aztán felült rá és elnyargalt rajta Kolozsvár felé. De még az éjszaka vissza fog jönni azt ígérte, mikor megésókolt . . .

Eszter szomoruan nézett barátnőjére.

— Elbueszott?

— Milyen bánatosan ejted ki . . .

— Mert tudod, nem szokása a bucsuzkodás . . . És te miért jöttél fel a padlásra?

— Utána néztem mig elnyargalt.

— És láttad?

— Amig el nem tűnt a messzeségbe . . .

— Zörgést hallok . . . jegyezte meg a „flore mundra“.

— Bárdyék jönnek bizonyosan. Jer le édesem. Ne várakozzanak reám.

A malomházban csakugyan Bárdy Ákos volt. Megérkezett a viziajtócskán át és szedte össze a fegyvereket. A hágesón lefelé jövő leányokat előbb köszöntötte, aztán megkérdezte:

— Miféle lövéseket hallottam?

Kérdésére Flóra felelt.

— A székely virtust tettem próbára, de megállott derekasan. A padláson voltam és a Tódor ködmönét egy karóra akasztva a sapkájával együtt eléje tartottam a nyílásnak, azonban a székely nem ijedt meg tőle, sem a lándzsába huzással való fenyegetésemtől. Kétszer lőtt rá, de oly keményen, hogy majdnem széthullott az ártatlan bobó lombja.

— Eljen a székely virtus! — tört ki örömmel Bárdy Ákos, aki ezek után egy igen ügyes közvitét látta a székely leányban.

— De ez kevés! — folytató Flóra, — azzal fenyegetett, hogy ha századmagammal volnék is, csak jöjjenek le!

— Édes Eszter! — szólt gyöngéden átkarolva a leányt Bárdy, még negyven ilyen harezos leány kellene és szembe szállanék a lázadókkal.

— Csak hárman leszünk és mégis meg kell, hogy tegye! — jegyezte meg határozott hangon Eszter.

— Ah, dehogy! Lovast küldtem Kolozsvárra segítségért.

— Derék legény volt! — dicsérte gunyosan a „flore mundra“, — elfogtuk. Leitattam és most ott alszik a Hárhulla Péter óljában a barmok jászolában! No az derék, érdemes lovas volt! . . .

— Mit beszélsz?

— Azt, hogy Tódorkát elfogtuk! Hárhulla esipte meg a hajnalba!

— Akkor vége! . . . Mindennek vége! . . .

— Nem kell megrémülni azon! Különb legény is van Tódornál! Aztán itt vagyunk mi is!

— Badar beszéd! Hol van Balog Izra?

— A fakó paripán nyargal valahoi, messze Kolozsvár felé!

— Levél nélkül? . . .

— Pecsételt levéllel, amelyet Bárdy Ákos ur irt saját kezeivel!

— Hogyan?

— Ugy, hogy az oláhoknak jó volt az is, amit én irkáltam össze magyarul!

— De nem a pecsételt levél kellett! . . .

— Hanem a másik írása esizmaszárából! — egészíté ki a „flore mundra“, — amelyik a főkapitánynak volt ezimezve!

— Az, az! — helyeslé Bárdy örömmel. Tehát a gaz ficzkó kijátszott!

— Nem ő az oka! — mentegető Flóra, — hanem az, aki ilyen fontos ügyet rábizott egy oláhra! Azt vagy Izrára kellett volna bizni, vagy miközülünk az egyikre. Ezután tessék tanácsot mitőlünk kérni, mielőtt harezba fog. Mi a veszélyt is hamarabb és előre tudtuk!

— Jól állok! — jegyezte meg elkeseredetten Bárdy, — hát most mit tegyek?

— Azt hiszi gunyolódok? . . . Nem! Tehát mondd el Eszter, hogy mi most a teendőnk!

A molnár leány szinte katonásan kezdte beszédét:

— Te a legerősebb vagy Flóra, az egyik puska-
poros hordót elbírod egy lepedőben a hátadon. Bárdy
ur válalkozik a másikkra? . . .

— Elviszem. És a harmadikat?

— Oh, az régen ott van a kastélyban. Sőt
eddig föl van dolgozva nagy részben történe-
meknek, meg röppentyűknek.

— Ki készíti azokat? — tudakolta Bárdy, aki
mítsem sejtett mindezekről.

— Irma, a kedves Bárdyné.

— Valóban meg kell hajolnom előttetek. Ezideig
csak tréfáltam, de ez több a soknál.

— Eszter kell dícsérni! — kezdte a „flore munda”,
őt illeti meg leginkább. Szaladj Eszter, hozz egy
lepedőt nekem a hordó elcipeléséhez.

Eszter felszaladt a lakószobába.

— Ne tartson minket éppen semmiknek Bárdy
ur! — kezdte bizalmasan az oláh leány, mikor már
Eszter távozott közülük, — nálunk nélkül egy éjje-
len fölmészárolták volna az egész családját.

— És ti megmentettetek, örködtetek . . .

— Ezt csak a parasztszerelennek köszönheti.
Az mentette meg.

— Miféle parasztszerelen?

— Az mikor Bárdy Akos ur lejött paraszteké-
ben megtekinteni a Háromszékről hozott pakkoc-
sát és megkínálta valaki, mint ismeretlen magyar
legényt ropogós töpörtyüs pogácsával! Aztán meg-
szerette . . .

— Eszter engem szeret? . . . kérdezte Bárdy
halkabban.

— Ó szereti azt a parasztekés legényt, aki az
ő titkolt szerelmére mindig büszke lehet! Ezt a „flore
munda” mondja! (Folyt. köv.)

Képeinkhez.

Veszedelemes helyzet. — Pistika! kukk!

— Juliska! kukk!

Bujkálóst játszanak és közbe megrángatják az
anya szoknyáját. Hiába kiált rájuk a mama, ők csak
tovább játszanak, mert hiszen nem tudják, hogy
törékeny tojást visz az ölében a mama.

— Pistika! kukk!

— Juliska! kukk!

A tojásokból egy pár eltörik, de azért csak mo-
solyog az édes anya. Lehet is haragudni azokra az
aranyos csöpségekre egy-két tojás miatt? . . .

Üres ám! A kutya-család bambán tekint, hol
egymásra, hol az üres edényben, melyből csak most
fogyasztották el az ebédet, a kis kandifülesek végre
megállapítják, hogy bizony üres a bögre. Abból
ugyan nem lehet enni, amíg újra nem tesznek bele.
Útoljára a kutya mama is bele sandít az üres edénybe.
Üres ám! . . .

Rejtvény.

fáj

O

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő június hó 9.

A „Független Ujság” 21. számában közölt talány megfejtése

„Szabolcska Mihály”

Helyesen fejtették meg: Antalik Gizella, Jancsó Mariska,
Szabó Miriska, Balazsovics Mariska, Oláh Sarolta, Harty Mária,
Markó Imre, Dimény Ferencz, Balázs János, Grujó Samu, Noszti-
czius Gyula, László Endre, Fodor Sámuel, ifj. Papp Lajos, Baráth
János, Bakonyi István, Mészáros József, Kóródi András, Bánkóvy
Annuska és Erzsike.

A sorshuzásnál Harty Mária (Baja) neve jött ki első-
nek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Mikszát Kálmán »Szent
Péter esőernyője» című kötetét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Sorsjegyekről. — **B. M.** Gipóvirán — **F. K.** Solt. —
R. S. Harasztos. — **S. J.** Körösmező. Sorsjegyeik nem
huzattak ki. — **Fekete János** urnak. Milyen mailandi sors-
jegye van 10 frc. vagy 45 frcos? A mások nem nyertek.
— **H. J.** Heves Sarga. A lippai kórház sorsjegyeinek hu-
zása elhalasztatott novemberre. — **B. J.** urnak, **A-Sebes.**
Az amit levelében említ, hogy üszője nem akar folytatni,
gyakran megesis, kivált tulságosan jól tartott üszőknél.
Fogja egy pár hétre szűkebb kosztra s adjon neki kevés
borba keverve 10 gramm borsot, vagy 15 gramm tört
paprikát; ezen szerektől megszokot jönni a jószágnak a
folyatási kedve. — **Pályáör.** A pályatesten fekvő müvelt,
területek ép úgy a törvény oltalma alá esnek, mint bármi
más vetemények. Éppen ezért a károsítókat ép úgy fel-
lehet jelenteni s éppen úgy meg kell büntetni, mint bár-
hol egyebütt. — **Kassai J.** urnak. A sovány, vagy lefö-
zött tejet legjobban értékesítheti, ha sertéseivel eteti fel.
— **G. B.** urnak. Fakefé segélyével tisztítsa le a fajt s
azután kátránygyűrűket alkalmazzon a fa törzsére, hogy
a rovarok arra fel ne mászhassanak. — **Ibrányi István** ur-
nak. A hónapos retket nem jó nagyon sűrűn vetni, mert
akkor csak hosszú, vékony gyökeret fejleszt, nem pedig
gumókat, a melyek a hónapos retknél kívánatosak. Ha
azt akarja, hogy szép és jó gumókat fejlesszenek leg-
alább is 4—5 cm., de legkevesebb 3 cm. távolságra kell
egymástól ültetni, a szerint amint a fajtája nagy vagy
kis lombu és a szedés ideje szerint. — **Baka András** ur-
nak. Levágott baromfit hosszabb ideig úgy tarthat el, ha
annak a levágás előtt kb. 15 órával már nem ad enni,
levágás után pedig megtölti a belső részét friss faszén-
darabokkal. — **Joó Ferencz** urnak. A lugos szappanvizet
használja fel trágyatelepe öntözésére, közvetlenül gyü-
mölesfákat öntözni vele nem tanácsos.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, 1901. június 1-én.

Sabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 15-70—16 10
K. Rozs 14-80 K-tól 15-10 K-ig. Arpa 14-30 K-tól 14-40 K-ig, jobb
minőségű 14-60 K-tól 17-20 K-ig. Zab 13-90 K. Tengeri 10-70 K.
Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	24 00	23 80	22 80	22 00	21 90	21 30	20 00	17 90	11 20

Buzakorpa finom 9-40 K, durva 9-50 K.

Egyéb magvak: mák 30—60 K 1 q., bab fehér nagyszemű
30—32 K, aprószemű 32—34 K, tarka 24—28 K, lencse 24—38
borsó héjas 18—36 K, lóhere 136—160 K, luczerna 88—96 K,
baltaczim 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 440—560 fillér, muhar 560—600
fillér, zsupszalma 300—400 fillér, alomszalma 240—270 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlatt ürű 37—48 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 92—94 fillér,
280—300 kg. 90—90 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 90—91
fillér, szerb 80—90 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar

ökör jobb minőségű 58—64—, középminőségű 50—56—, alárendelt minőségű magyar ökör 44—48—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42—62:00, magyar tehén középminőségű 42—62:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 42—63:00, szerbiai ökör jobb minőségű 56—60—, kivitel —, középminőségű 50—55—, szerbiai bika 42—62—, szerbiai bivaly 32—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban Élő borju 76—92 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3:20—4:80 K, csirke 2:40—2:30 K, kappan hizott 5:40 K.—7:60 K. Rucza 4:50—6:00 K. Lud hizott 13—18 K. Pulyka sovány 6—7 K.

Tojás alföldi 52—54 K, erdélyi 58—60 K, ládánként. Tea, tojás 100 drb 3:00—3:50 K.

Tejtermékek. Teavaj 2:00—2:20, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1:60—1:70 K, tehénturó 42—64 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 12:00—16:00 Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 12:—16:—, zeller 100 drb 4:00—9:00, karalábé 1:80—2:60, vöröshagyma 100 kötés 0:—drb 2:00 q 12:—14:—, foghagyma 40—60—, vörösrépa 100 00—, 1—1:60, fehérrépa, fejeskáposzta 0:—00—, kelkáposzta 100 drb 4:00—8:00, vöröskáposzta 20—36—, fejszaláta 12:10—17:0, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsá 1 q 3:50—3:60, sárga 3:30—4:00.

Nyári évad.

Alakult 1856.

K Ü H N E E.

Nyári évad.

Alakult 1856.

MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRA MOSONBAN.

AJÁNlja:

**Legjobb kézi és lókapálókat } répa, burgonya és kukoricza
Töltőgetőket } megmivelésre.**

Osborne-féle hirneves-fűkaszalókat, aratógépeket és kévekötőket. Szénagereblyéket, járgányos cséplőkészleteket rostákat, konkolyozókat.

FŐRAKTÁR:

Budapest VI. ker., Váci-körút 57/a. sz.

Legjobb árjegyzék kívánatra ingyen.

A Sohr „Szent-Antal” kaszagyár 100 koronát fizet annak, a ki egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal” kaszát tud előmutatni. 200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 közül 5 rosszat tud előmutatni.

Megrendelési **SOHR JÓZSEF,** Somogy-
czim: **Szill.**

A „Szent-Antal” jegyű kasza jó híre bejárta a világot és a múlt évi londoni kiállításon is nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert, A „Szent-Antal” kasza csak akkor valódi, ha fokán az ismert védjegy van, tábláján pedig az itt látható felirat és fenti cégtől lesz beszerezve.

Az egyedüli kasza, mely minden tulajdonosát várokozáson felül kielégíti, a „Szent-Antal” kasza. Ezen kasza közkedveltségnek egy nagyobb részét szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és esodálatra méltó könnyűségének köszönheti. Különösen azért felel meg a közönségnek, mert a „Szent-Antal” jegyű kaszának erős orma és nyaka és igen vékony pengéje van, nem kell kovácskézre adni a nyakat hajlítani, mert ez egy rendes kaszák ember kezéhez van igazítva. Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is e rongja, ez a „Szent-Antal” kaszánál nem eshetik meg, mert az kikalapálva és kipróbálva adatik el a gazdaközönségnek. A „Szent-Antal” kaszával csupán egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150—180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben is kaszálni. Minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelőt egy új kaszára kieserélem. (De tapasztalatból tudjuk, hogy ezek közt nincs egy rossz sem.)

A „Szent-Antal kasza árai:

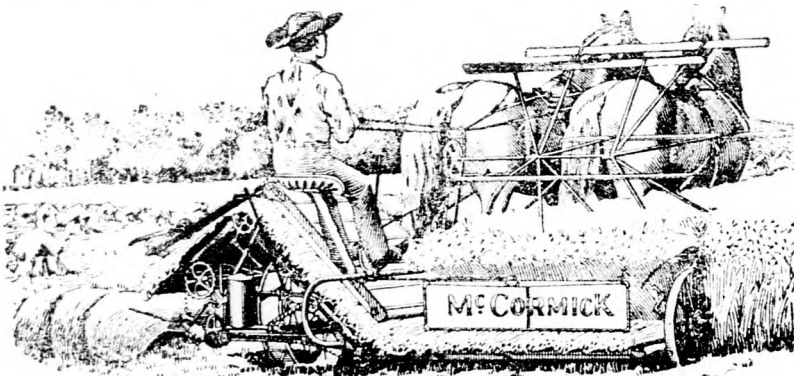
65	70	75	80	85	90	95	100 cm.
90 kr.	95 kr.	1:05 frt	1:10 frt	1:15 frt	1:20 frt	1:25 frt	1:30 frt

5 darab megrendelésnél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 darab rendelésnél a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld. Amergaui kaszakő a legmegfelelőbb a „Szent-Antal” kaszához, darabonként 20 kr. „Diadal” ezüst-acél kapáló-készülék: üllő és kalapács párban 85 kr. Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőkne kedvezmény.

McCORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY

(Chicago-i aratógépgyár.)

GRAND PRIX

PÁRIS 1900-ban.

Kévekötő aratógép
Fűkaszalógép
Köszörükészülék
„Daisy” marokrakó aratógép
Szénagyűjtő gereblye és
Kévekötőfonal

gyártmányai.
Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta
s árainkat nem kérdezte!
Olcsó tartalékreszek óriási raktára.
Tessék mintakönyvet kérni!
WILLIAM J. STILLMAN igazgató
Budapest, V., Váci-ut 30.

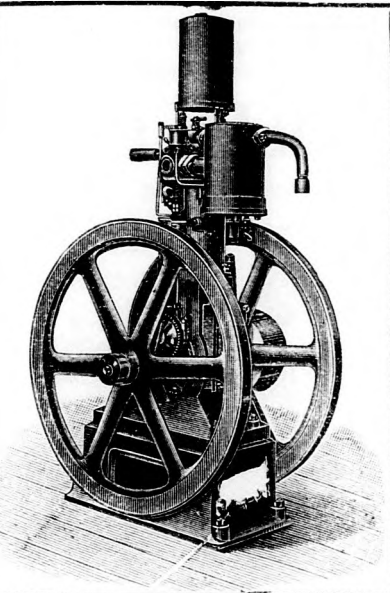
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N .

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

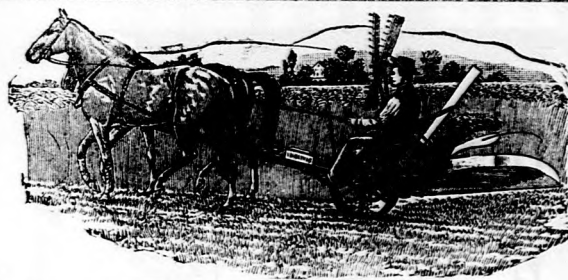
petroleum és benzin
lokomobiljaink

(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

**adómentes és-
ványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.
nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kivá-
natra küldünk.

Uj gabonaaratógép

„H A N D Y“

munkában könnyen kezelhető, 25—50%-kal csekélyebb vonó-
erőt igényel, mint mások, e mellett tartósabb, mint az
amerikaiak.

Hollingsworth

és angló-amerikai lógereblyék,
kettősműködésű szénaforgatók

ismert legjobb kivitelben

UMRATH és Társa

mezőgazdasági gépgyárosoknál

BUDAPEST, V., Váci-körút 60.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 25.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografikailag legszebben és legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

1900. évi forgalom 26000 zsák

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség

figyelmét

a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek első sorozata folyó évi július 3., 4.,

5. és 6-án tartatik meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények
a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG)
 vezérelt PFANHAUSER A.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
 MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejgazdasági telepek tejes felszerelése.
 * RUDAPEST *
 V., Báthory-utca 4. szám.

„Melőtte“
 jelenleg a legjobb és legolcsóbb
**tej-
 fölözőgép**
 (Magy. szabad. 20232. sz.)
 mert
 a következő előnyökkel bír:
 Legtartósabb szerkezet!
 Legnagyobb munkabírás!
 Legkönnyebb hajtás!
 Legtökéletesebb fölözés!

FEHÉR MIKLÓS
 gépgyár részvénytársaság
 Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindenmű tejjgazdasági gépek.
 A magyar kir. államasutak gépgyára gazd. gépeinek eladása.
 Használt és jól javított gőzcséplőeszközök.
 Csereüzletek.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BRAUSWETER JÁNOS
 SZEGEDEN
 1847

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HÍRNÉVŰ ÓRAÉPÍTŐ
 CS. ES. KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAE. SZAE. KRONOMETER ES. MŰRÁS FOLTAKOZÓ A KEMÉNTŐIR INGAORAKKNAK STB. STB. JAVÍTÁSOK 5-EVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

ÓRAK ESZKÖZEK
 10-EVI JÓTÁLLASSAL
 KÉSZPÉNZERT, VALAMINT,
RÉSZLETFIZETÉSRE
 KÉPES ARDEGEZEK INGYEN

Gazdák Biztosító Szövetkezete
 Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. szám (Thonet udvar)
 az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 ugy is mint a
 Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
 erkölcsi támogatásával
ALAKULT: 1900.
 Biztosítéki alap:
 Kormány hozzájárulása: ..... 400,000 kor.
 Alapítványok és üzletrészekben ..... 1,200,000 kor.
 Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.
 Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.
 Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál
az igazgatóság

Szuperfoszfátot, kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,
Kovasavas-kálit, (dohánytrágyázásra)
Chilisalétromot, Kainitot,
40°-os kálitrágyasót
 és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a
„HUNGÁRIA“
 műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság
 BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.